

آشنایی با مراکز و نشریات دینی

دانشگاه بین‌المللی و اسلامی مالزی

الجامعة الإسلامية العالمية ماليزيا
INTERNATIONAL ISLAMIC UNIVERSITY MALAYSIA
بیتنا بیننا بیننا

مرضیه سلیمانی

به دانشجویان معرفی کند. IUM می‌کوشد که این کار را از طریق انسجام‌بخشی، اسلامی‌سازی، بین‌المللی‌سازی و مطالعات تطبیقی به سامان رساند.
بنیان‌گذاران IUM معتقدند که دانش و فنون باید در هماهنگی کامل با «توحید» باشد، در پی آن آموخته شود و به ارتقای آن باری رساند و دانش و علم‌اندوزی گونه‌ای «عبادت» است که از جانب خداوند به بشر «امانت»^۶ داده شده است.

اصول و بنیادهای تأسیس

بنیان‌گذاران و هیئت مدیره دانشگاه اسلامی مالزی فلسفه شکل‌گیری این دانشگاه را در پنج اصل ارایه کرده‌اند که عبارت‌اند از:
۱. انتشار و انتقال دانش توحیدی. چنین دانشی به شناخت خداوند و تأیید و تصدیق او به عنوان خالق مطلق^۷ و نخستین آموزگار بشر منجر خواهد شد؛

۲. شناخت، تصدیق و به رسمیت شناختن خداوند به عنوان خالق مطلق و این‌که خداوند در رأس سلسله‌مراتب علم بوده و در حقیقت نخستین آموزگار بشر است؛

۳. دانش امانتی است از سوی خدا نزد بشر. انتشار و گسترش این دانش با عنایت خداوند در خلقت جهان، مطابقت دارد.

۴. انسان، به عنوان بنده^۸ (عبید) خدا و خلیفه^۹ وی بر روی زمین و نیز بر طبق اراده او حق بهره‌گیری از دانش را داراست؛

۵. طلب علم دارای ارزشی معادل عبادت است.

هم‌چنین مطابق اساس‌نامه مصوب IUM اهداف شکل‌گیری و تداوم عمل دانشگاه اسلامی مالزی از این قرار است:

احیای پویایی عقلانی اسلام و امت اسلامی؛ ادغام دانش و حیاتی اسلام و ارزش‌های

کشورهای مشترک‌المنافع^۵ حایز اهمیت‌اند. از سوی دیگر IUM خود عضو اتحادیه‌های تجاری مالزی است و همین امر موجبات پدید آمدن فرصت‌های شغلی، کار دانشجویی و تجربه کار عملی برای دانشجویان IUM را فراهم آورده است.

در حال حاضر پانزده هزار دانشجو، در کنار سه هزار استاد و کارمند در IUM مشغول به تحصیل‌اند. بسیاری از این دانشجویان، اساتید و کارمندان غیربومی و مهاجر هستند که از حدود صد کشور در آنجا حضور یافته‌اند. کلاس‌ها، تالارها و امکانات فیزیکی دانشگاه در سه دانشکده و پردیس و نیز یک مرکز پذیرش (جمعاً چهار محل) متمرکز شده است و این بسیار فراتر از آن چیزی است که در سال ۱۹۸۳ و در هنگام تأسیس IUM پی‌ریخته شد. در آن هنگام، در دانشگاه بین‌المللی علوم اسلامی مالزی تنها صد و پنجاه و سه دانشجو در کنار تنی چند از اساتید و کارمندان، درس می‌خواندند.

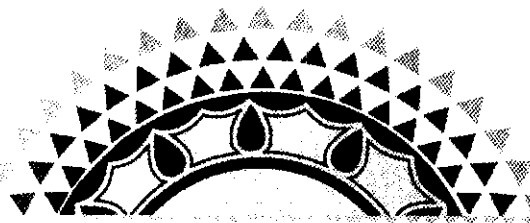
سطوح تحصیلی، دروس مورد مطالعه و روش تدریس در IUM به گونه‌ای است که فارغ‌التحصیلان این دانشگاه نه تنها به راحتی جذب بازار کار شده و مورد تأیید سازمان‌های ذی‌ربط قرار می‌گیرند، بلکه ستایش دانشگاه‌هایی را که برای ادامه تحصیل برمی‌گزینند نیز برمی‌انگیزند.

بدون شک با این امر، یکی دیگر از اهداف شکل‌گیری IUM نیز محقق شده است؛ «احیا و بهبود آموزش علوم اسلامی، درک جدید مفاهیم و سنت‌های اسلامی، توجه ویژه به دانش و جست‌وجوی علوم و فنون به عنوان یک عمل عبادی و نیز روح علم‌نشئت گرفته از قرآن کریم. IUM تلاش می‌کند تا تعالیم یک‌پارچه اسلامی و نیز فرایند یادگیری را در کنار آموزش‌های اخلاقی و ارزش‌های معنوی

دانشگاه بین‌المللی و اسلامی مالزی یکی از مشهورترین مؤسسه‌های علمی - فرهنگی در جهان اسلام است. این دانشگاه از آغازین روزهای تأسیس تا کنون، در حال گسترش امکانات و جذب نیروهای مستعد در تمامی شاخه‌های علم بوده؛ به گونه‌ای که اکنون دارای دپارتمان‌های آکادمیک و حرفه‌ای بسیاری است و از جهات گوناگون، الگویی برای دیگر مؤسسه‌ها - به‌ویژه نهادهای دانشگاهی عالم اسلام - به شمار می‌رود. دانشگاه بین‌المللی و اسلامی مالزی که با نام اختصاری IUM شناخته شده‌تر است، در سال ۱۹۸۳ تأسیس شد. بنیادگذاری این دانشگاه در حقیقت، تحقق یکی از آرزوهای دیرینه جامعه جهانی مسلمانان برای به دست گرفتن دوباره سکان علم و نیز درخشش امت اسلامی در عرصه دانش و فن بود.

تأمل در اساس‌نامه IUM و بررسی اهداف شکل‌گیری این دانشگاه نیز حاکی از همین اشتیاق جهان اسلام است؛ چنان‌که نخستین هدف پی‌افکنی این دانشگاه «بند شدن به مرکزی جهانی برای آموزش، ادغام دانش و حیاتی و ارزش‌های اخلاقی و اجرای نظم و انضباط در کلیه سطوح و تمامی رشته‌ها و نیز احیای نقش کهن امت اسلامی در رهبری و هدایت تمامی شاخه‌های علم و دانش» بیان شده است.

اعضای هیئت رئیسه IUM همگی نمایندگان از هشت کشور حامی این دانشگاه و سازمان کنفرانس اسلامی^۲ (OIC) هستند. هم‌چنین IUM ارتباط خود را با مؤسسه‌های علمی و نیز دولت‌های سراسر جهان حفظ کرده است. از جمله نهادهای آکادمیکی که IUM در ارتباط و تعامل همیشگی با آن‌هاست، اتحادیه دانشگاه‌های اسلامی^۳، انجمن بین‌المللی دانشگاه‌ها^۴ و انجمن دانشگاه‌های

اخلاقی در قالب تعالیم آکادمیک و فعالیت‌های آموزشی؛

پی‌گیری و پی‌ریزی نقش راهبری امت مسلمان در شاخه‌های مختلف علوم و فنون؛ کمک به پیش‌رفت و ارتقای کیفیات زندگی و تمدن بشری؛

تلاش برای به عهده گرفتن وظایف خاص و بزرگی همچون اصلاح توانایی‌های ذهنی مسلمانان و یک‌پارچه‌سازی دانش و حیانی و علوم انسانی، به طریقی مثبت و سازنده؛

تولید ابزارهای بهتر و پرورش دانشمندان، محققان و متخصصان مسلمان از طریق درهم‌آمیزی ایمان، علم و اخلاق؛ تا بدین وسیله انسان به عنوان بنده و نماینده خدا-راه پیش‌روی خویش را بگشاید؛

تلاش برای آرایه مفهوم اسلامی کردن دانش و حیانی در آموزش، پژوهش، انتشار و توسعه فعالیت‌های آکادمیک؛

آرایه دیدگاهی کل‌نگرانه نسبت به ارزش‌های اخلاقی-معنوی اسلام که در فرایند آموزش، پژوهش، انتشارات و هدایت زندگی دانشجویان کارآمد باشد؛

بازنمایندن یک جامعه تمثیلی از «امت اسلامی» که تنها و تنها روشنفکران، دانشمندان، محققان و متخصصان در آن به کار و زندگی مشغول‌اند. تنها عامل محرک این جامعه جهان‌بینی اسلامی و قوانین اخلاقی خواهد بود؛

- بهبود و افزایش درک عقلانی، توسعه گفت‌وگوی تمدن‌ها در مالزی و نیز در میان تمامی جوامع و ملت‌ها؛

- ایجاد محیطی که در آن دانشجویان به شکل تمام‌وقت زندگی خود را صرف آموختن می‌کنند و تعمیق احساس مسئولیت متقابل در میان دانشجویان و کارمندان.

رشته‌های علمی و مؤسسه‌ها

دانشگاه اسلامی و بین‌المللی مالزی دارای چندین دانشکده، مرکز تحقیقاتی، کتابخانه و مراکز خدماتی است. از جمله دانشکده‌های IIUM می‌توان به دانشکده حقوق احمد ابراهیم، دانشکده علوم بهداشتی، دانشکده معماری و طراحی شهری، دانشکده اقتصاد و مدیریت و نیز دانشکده‌های ارتباطات و تکنولوژی اطلاعات، مهندسی، علوم انسانی و دانش و حیانی، پزشکی، پرستاری، داروسازی، علوم و زبان‌ها اشاره کرد. هم‌چنین مرکز مطالعات

آکادمیک پیش‌دانشگاهی، مرکز زبان آموزشی، مرکز آموزش و گسترش علوم انسانی، مرکز ثبت نام و پذیرش، مرکز روان‌شناسی، مرکز مطالعات محیط‌زیستی، مرکز مطالعات پیشرفته مهندسی، مرکز حقوق، مرکز قلب و سینه، مرکز فن‌آوری اطلاعات (IT)، مرکز مشاوره، مرکز آموزش‌های مداوم، مرکز پژوهش و مرکز مدیریت مؤسسه بانک‌داری و امور مالی اسلامی (LIBF)، کتابخانه، مسجد، بخش امور دانشجویی، اداره روابط عمومی، اداره تحصیلات تکمیلی و مؤسسه بین‌المللی تمدن و اندیشه اسلامی^۱ (ISTAC) از دیگر بخش‌ها و مراکز IIUM هستند.

دانشکده علوم انسانی و دانش و حیانی

برنامه‌های این دانشکده عموماً و اساساً جهت رفع تناقضات فیمابین علوم دینی و علوم غیردینی طرح‌ریزی شده‌اند. دانشکده در جولای ۱۹۹۰ تشکیل شده و تلاش می‌کند با تلفیق این دو گونه علوم و نیز به کارگیری تجربیات علمی، فرصت طرح‌اندیشه انتقادی و تفکر سازنده را فراهم آورد. دانشکده به دو بخش اصلی تقسیم می‌شود:

۱. وحیانی و میراث اسلامی؛

۲. علوم انسانی.

بخش اول دارای چهار دپارتمان آموزشی به شرح زیر است: دپارتمان فقه و اصول فقه، دپارتمان قرآن و مطالعات سنت، دپارتمان اصول الدین و ادیان تطبیقی، دپارتمان مطالعات عمومی. بخش دوم نیز هفت دپارتمان را در خود جای داده که عبارت‌اند از: دپارتمان‌های روان‌شناسی، زبان و ادبیات انگلیسی، زبان و ادبیات عربی، علوم سیاسی، ارتباطات، تاریخ و تمدن، جامعه‌شناسی و انسان‌شناسی.

دانشکده علوم انسانی و دانش و حیانی دارای هشت لابراتوار علمی، سمعی و بصری است که تمامی امکانات نشر، خبررسانی، عکاسی و ارتباط چندرسانه‌ای را برای دانشجویان فراهم می‌آورند. این دانشکده در دو مقطع لیسانس و تحصیلات تکمیلی (فوق لیسانس و دکترا) دانشجویان می‌پذیرد.

تحصیل در مقطع لیسانس در رشته‌های فقه و اصول فقه، قرآن و مطالعات سنت، اصول الدین و ادیان تطبیقی، زبان و ادبیات عربی و انگلیسی، ارتباطات، تاریخ و تمدن، علوم سیاسی، روان‌شناسی، جامعه‌شناسی

و انسان‌شناسی ممکن است. در مقطع تحصیلات تکمیلی دانشجویان می‌توانند در رشته‌های فلسفه اسلامی و میراث و حیانی (دکترا)، میراث و فلسفه اسلامی (فوق لیسانس)، دکترای فلسفه در گرایش‌های عربی، انگلیسی، ادبی، تاریخ و روان‌شناسی، فوق لیسانس علوم انسانی با گرایش زبان و ادبیات عربی، انگلیسی، علوم سیاسی و ... به ادامه تحصیل بپردازند.

ایستاک

مؤسسه بین‌المللی تمدن و اندیشه اسلامی (ISTAC) در بیست و هفتم فوریه ۱۹۸۷ پی‌ریخته و در چهارم اکتبر ۱۹۹۱ رسماً توسط نخست‌وزیر سابق مالزی، دکتر ماهاتیر محمد، افتتاح شد. ایستاک در حقیقت موسسه‌ای پژوهشی و مختص تحصیلات تکمیلی است که در زمینه علوم و تمدن اسلامی به پرورش دانشجویان و پژوهش‌گران مبادرت ورزیده است.

ایستاک هم‌چنین مؤسسه‌ای دولتی است که به عنوان زیرمجموعه‌ای از IIUM مشغول فعالیت است. البته شایان ذکر است که ایستاک از ابتدای شکل‌گیری تا سال ۲۰۰۲ به عنوان یک مرکز مستقل فعالیت می‌کرد ولی از آن تاریخ تا به حال در قالب یکی از دانشکده‌ها و مراکز علمی IIUM به پرورش دانشجویان در مقاطع کارشناسی ارشد و دکترا می‌پردازد. از جمله اهداف و برنامه‌های بلندمدت ایستاک موارد زیر حایز اهمیت‌اند:

۱. اجرای هدایت و ارتقای مطالعه و پژوهش در خصوص اندیشه و تمدن اسلامی، تحلیل‌های عقلانی، پالایش روحانی، مفاهیم فرهنگی، آموزشی، علمی، شناخت‌شناسانه و ...؛

۲. فراهم آوردن پاسخ یا راه‌کاری جهت چالش‌های عقلی و فرهنگی مدرن و مکتب‌های مختلف فکری و دینی؛

۳. تدوین فلسفه اسلامی؛

۴. تدوین فلسفه علم از نظر اسلام؛

۵. مطالعه مفاهیم و فلسفه هنر و معماری اسلامی و فراهم آوردن راهنمایی جهت اسلامی کردن هنر؛

۶. اجرا و هدایت پژوهش‌ها و مطالعاتی که در خصوص تمدن اسلامی و در مالزی انجام می‌گیرند؛

۷. انتشار نتایج تحقیقات و پژوهش‌هایی که در جهان اسلام به سامان رسیده‌اند؛

۸. تأسیس یک کتابخانه معتبر و مرجع در زمینه سنت‌های دینی و روشنفکری که حاوی منابعی در مورد تمدن غرب و تمدن اسلامی باشد. متقاضیان ورود به ایستاک باید حداقل دارای درجه Second Class Upper یا معادل آن و یا دارای پایان‌نامه و دانشنامه فوق‌لیسانس از دانشگاه‌های معتبر جهان باشند. تمامی دروس دانشکده ایستاک به زبان انگلیسی ارائه می‌شوند. بنابراین لازم است که متقاضیان بر این زبان تسلط کامل داشته و دارای مدارک معتبری همچون تافل، آیلتس و یا معادل آن‌ها باشند. پس از طی مراحل ثبت‌نام از دانشجویان مصاحبه‌ای به عمل خواهد آمد. پذیرفته‌شدگان نهایی موظف‌اند در امتحان تعیین سطح عربی^{۱۱} شرکت کنند تا در صورت لزوم، کلاس‌های پیش‌نیاز عربی را نیز پشت سر گذرانند.

کتابخانه

کتابخانه دانشگاه اسلامی مالزی با هدف گسترش، حفظ و یک‌پارچه‌سازی منابع اطلاعاتی و خدماتی و نیز به‌کارگیری امکانات موجود در جهت یکسان‌سازی ساختار و فعالیت‌های IIUM هم‌زمان با تأسیس دانشگاه. بنیاد نهاده شد. امروزه کتابخانه این دانشگاه دارای بخش‌های مختلفی همچون بخش اینترنتی، کتابخانه مکتوب، شاخه‌های گوناگون علوم، مجموعه‌ها، خدمات، گیرنده‌ها، کارمندان و امکاناتی همچون لابراتورها، سفارش کتاب و بخش پیوند با سایر کتابخانه‌ها (داخلی و خارجی) است. بخش اینترنتی کتابخانه هم‌چنین دارای نشریات پربار اینترنتی در زمینه معماری، شناخت‌شناسی، شهرسازی، متون مقدس، کتاب‌داری، تکنولوژی، علوم کامپیوتری، زبان، پزشکی و حقوق است. دانشجویان می‌توانند با مراجعه با بولتن خبری دانشگاه یا سایت رسمی کتابخانه همواره از آخرین منابع و کتب خریداری‌شده توسط کتابخانه مطلع شوند.

کتابخانه غنی IIUM در سال ۱۹۸۳ و در پردیس سوم این دانشگاه (پردیس پیتالینگ جایا) تأسیس شد و امروزه با سی کتاب‌دار و صد و سی کارمند در کنار سایر عوامل اجرایی و مدیریتی مشغول خدمات‌رسانی به دانشجویان است. کتابخانه دارای مجموعه‌های قدیمی، نسخ خطی با ارزش و پایان‌نامه‌های پژوهشی

است و تقریباً سیصد و هشتاد هزار عنوان منبع در اشکال مختلف را در خود جای داده است. وقایع‌نگاری کتابخانه IIUM، به اختصار، از این قرار است:

از جمله قسمت‌های جالب توجه کتابخانه دانشگاه اسلامی مالزی، کتابخانه ایستاک است که اگرچه زیرمجموعه IIUM محسوب می‌شود اما در حقیقت خود، کتابخانه‌ای مستقل، پربار و بی‌نظیر است. کتابخانه ایستاک شامل سه کتابخانه در سه ساختمان واقع در سه پردیس ایستاک است. کتابخانه اصلی در گومباک^{۱۲}، کتابخانه پزشکی در کانتون^{۱۳} و کتابخانه عمومی بعدی در پیتالینگ جایا^{۱۴} واقع شده‌اند. کتابخانه در مجموع دارای چهارصد هزار عنوان کتاب، مجله، ابزارهای صوتی-تصویری و الکترونیکی است. علاوه بر دست‌یابی آسان به اینترنت، کتابخانه ایستاک تعدادی از نشریات و داده‌های مهم اینترنتی را نیز ذخیره کرده و در اختیار دانشجویان قرار می‌دهد.

هم‌چنین کتابخانه با پیروی از الگوی فهرست‌نویسی موضوعی کتابخانه کنگره، طبقه‌بندی شده است. نظام مدیریتی کتابخانه ایستاک خودگردان، کامپیوتری و یک‌پارچه است. با بهره‌گیری از این سیستم دست‌یابی به فهرس کتابخانه سریع‌تر و سهل‌الوصول‌تر شده و در ضمن مراجعه‌کنندگان به‌راحتی قادرند با کتابخانه‌ها و سایر مراکز علمی در سراسر دنیا ارتباط برقرار کنند. هم‌چنین فهرست کتاب‌های تمام کتابخانه‌های معتبر دنیا و نیز دست‌یابی به آن‌ها از طریق اینترنت و پرداخت حق اشتراک (توسط مسئولان دانشگاه) شبانه‌روز و به صورت آنلاین در اختیار دانشجویان است.

کتابخانه اصلی گومباک در فضایی وسیع ساخته شده به گونه‌ای که دارای چهل اتاق مطالعه (قرائت‌خانه)، پانزده اتاق پژوهش، هشت اتاق گفت‌وگو، چهار اتاق سمعی-بصری، یک تالار اجتماعات و یک اتاق چندمنظوره است. ظرفیت پذیرش این کتابخانه، روزانه ۲/۰۷۷ نفر است.

سالانه حدود سه هزار دانشجو از دانشگاه اسلامی و بین‌المللی مالزی فارغ‌التحصیل می‌شوند. در سایت رسمی این دانشگاه می‌توان به اطلاعات مفیدی هم‌چون نظام‌های مختلف آموزشی در IIUM، برنامه‌های درسی و نحوه ثبت‌نام در دانشکده‌های مختلف

آن، دپارتمان‌های IIUM به همراه اسامی رؤسای دپارتمان‌ها و شماره تماس یا ای‌میل آن‌ها، اطلاعات کلی درباره فعالیت‌های ورزشی-فرهنگی IIUM، برنامه سخنرانی‌ها و همایش‌های IIUM در هر ماه، آرشیو خبری یا خبرنامه اینترنتی دانشگاه، اطلاعات و برنامه‌های مربوط به دانشجویان در حال تحصیل، برنامه و زمان حذف و اضافه‌ها، غیبت‌ها و انصراف‌ها، مسائل مالی، مرخصی و تسویه حساب و بسیاری مسائل دیگر دست یافت. ریاست تشریفاتی دانشگاه اسلامی مالزی را سلکان حاجی احمدشاه المستعین بالله ابن المرحوم سلطان ابوبکر آیت‌الدین المعظم شاه و ریاست قانونی آن را سانوسی بن چندیده^{۱۵} بر عهده دارند.

آدرس پستی دانشگاه اسلامی مالزی عبارت است از:

International Islamic University
Malaysia, Jalan Gombak, ۵۳۱۰۰,
Kuala Lumpur, Malaysia

تلفن: ۰۳۲۰۵۶۵۲۰۲

فاکس: ۰۳۲۰۵۶۴۱۶۳

وب‌سایت دانشگاه:

www.iiu.edu

وب‌سایت کتابخانه ایستاک:

www.lib.iiu.edu.my

وب‌سایت دانشکده علوم انسانی:

www.iiu.edu.my/irkhs

پی‌نوشت:

1. International Islamic University Malaysia.
2. The organization of Islamic conference.
3. League of Islamic universities.
4. The International Association of Universities.
5. Association of common wealth universities.
6. Trust.
7. Absolute creator.
8. Servant.
9. Vicegreat.
10. The international instiue of Islamic Thought and civilization (ISTAC).
11. Arabic Placement Test (APT).
12. Gombak
13. Kuantan.
14. Petaling Jaya.
15. Y.B TAN SRI DATO SERI SANUSI BIN JUNID.